

SCRISOARE CĂTRE MUNCITORII AMERICANI

Tovarăși ! Un bolșevic rus care a participat la revoluția din 1905 și care a stat apoi mulți ani în țara dv. s-a oferit să vă aducă scrisoarea de față²⁷. I-am acceptat oferta cu atît mai bucuros cu cît proletarii revoluționari americani sînt tocmai acum chemați să joace un rol deosebit de important ca dușmani neîmpăcați ai imperialismului american, imperialismul cel mai proaspăt, cel mai puternic, ultimul în ordinea participării la măcelul mondial al popoarelor pentru împărțirea profiturilor stoarse de capitaliști. Miliardarii americani, acești stăpîni de sclavi din zilele noastre, au deschis acum o pagină deosebit de tragică în sîngeroasa istorie a sîngerosului imperialism, dîndu-și asentimentul — direct sau indirect, fățiș sau fățarnic camuflat, asta nu contează, — la expediția armată a fiarelor anglo-japoneze în scopul sugrumării primei republici socialiste.

Istoria Americii moderne, civilizate a început cu unul dintre marile războaie cu adevărat eliberatoare, cu adevărat revoluționare, care sînt atît de rare printre numeroasele războaie de jaf provocate, ca și actualul război imperialist, de certurile dintre regi, moșieri și capitaliști pentru împărțirea teritoriilor cotropite sau a profiturilor adunate prin jaf. Acesta a fost războiul poporului american împotriva tîlharilor englezi, care asupreau și țineau în robie colonială America, după cum astăzi încă acești vampiri „civilizați” asupresc și țin în robie colonială sute de milioane de oameni în India, Egipt și în toate colțurile lumii.

De atunci au trecut aproximativ 150 de ani. Civilizația burgheză a adus toate roadele ei imbelșugate. America a ocupat printre țările libere și civilizate primul loc în ceea ce privește nivelul de dezvoltare a forței productive a muncii umane asociate, în ceea ce privește folosirea mașinilor și a tuturor minunilor tehnicii moderne. Dar ea a ocupat totodată unul dintre primele locuri în ceea ce privește adâncimea prăpastiei dintre mănunchiul de miliar-dari nerușinați, care se bălăcesc în noroi și lux, de o parte, și milioanele de oameni ai muncii, care trăiesc veșnic în pragul mizeriei, de altă parte. Poporul american, care a dat lumii un model de război revoluționar împotriva ro-biei feudale, a căzut în robia modernă, capitalistă, sala-riată, în robia unui mănunchi de miliardari, și îndeplinește rolul de călău năimit, care, în interesul canaliilor îmbuibate, a sugrumat în 1898 Filipinele sub pretextul de a le „elibera“²⁸, iar în 1918 vrea să sugrume Republica So-cialistă Rusă sub pretextul de „a o apăra“ de germani.

Dar cei patru ani de măcel imperialist n-au trecut în zadar. Fapte evidente și incontestabile au demascat de-finitiv înșelarea poporului de către nemernicii ambelor grupuri de tâlhari, atât ai celui englez cât și ai celui ger-man. Prin rezultatele lor, cei patru ani de război au de-monstrat legea generală a capitalismului aplicată la războiul dintre tâlhari pentru împărțirea prăzii lor : cei mai bogați și mai puternici dintre ei s-au îmbogățit și au jefuit mai mult decât toți ceilalți : cei mai slabi dintre ei au fost je-fuiți, sfîșiți, striviți și sugrumați pînă la capăt.

Tîlharii imperialismului englez erau, prin numărul „scla-vilor“ lor „coloniali“, cei mai puternici dintre toți. Capita-țiștii englezi nu numai că n-au pierdut nici o palmă din teritoriile „lor“ (adică din teritoriile cotropite de ei în decursul veacurilor), dar au și cotropit toate coloniile germane din Africa, au cotropit Mesopotamia și Palestina, au sugrumat Grecia și au început să jefuiască Rusia.

Tîlharii imperialismului german erau mai puternici de-cît ceilalți în ceea ce privește organizarea și disciplina trupelor „lor“, dar mai slabi în ceea ce privește posesi-u-nile coloniale. Ei și-au pierdut toate coloniile, dar au co-

tropit jumătate din Europa, au sugrumat cel mai mare număr de țări mici și de popoare slabe. Ce măreț război „de eliberare“ de ambele părți ! Cît de bine „își apără patria“ tâlharii ambelor grupuri, capitaliștii anglo-francezi și capitaliștii germani, laolaltă cu lacheii lor, social-șovi-niștii, adică socialiștii care au trecut de partea „*propriei*“ lor burghezii.

Miliardarii americani erau, poate, cei mai bogați dintre toți și aveau cea mai puțin amenințată poziție geografică. Ei s-au îmbogățit într-o măsură mai mare decît toți ceilalți și au făcut ca toate țările, chiar și cele mai bogate, să le devină tributare. Acești miliardari au adunat prin jaf sute de miliarde de dolari. Și pe fiecare dolar se văd urme de noroi : noroiul tratatelor secrete dintre Anglia și „aliații“ ei, dintre Germania și vasalii ei, al acestor tratate de împărțire a prăzii, de „asistență“ reciprocă în asuprairea muncitorilor și prigonirea socialiștilor internaționaliști. Fiecare dolar e stropit de noroiul „bănoaselor“ furnituri militare, care în fiecare țară au îmbogățit pe cei bogați și au ruinat pe cei săraci. Pe fiecare dolar se văd urme de sînge : sînt picături din rîurile de sînge pe care și l-au vărsat cei 10 000 000 de morți și 20 000 000 de schilodiți în marea, nobila și sfînta luptă de eliberare dusă pentru a se decide căruia dintre tâlhari, celui englez sau celui german, să-i revină mai multă pradă, care dintre călăi, cel englez sau cel german, să fie *primul* printre sugrumătorii popoarelor slabe din lumea întregă.

Și dacă tâlharii germani au bătut recordul atrocității în masacrele lor militare, nu e mai puțin adevărat că tâlharii englezi au bătut recordul nu numai prin numărul coloniilor cotoprite, ci și prin rafinamentul respingătoarei lor ipocrizii. Chiar în momentul de față presa burgheză anglo-franceză și cea americană răspîndesc în milioane și milioane de exemplare știri mincinoase și calomnioase cu privire la Rusia, căutînd cu fățarnicie să justifice expediția de jaf întreprinsă de guvernele lor împotriva țării noastre prin dorința de „a o apăra“, chipurile, împotriva germanilor !

Pentru a dezminți această odioasă și mîrșavă minciună, nu-i nevoie de prea multe lămuriri : e suficient să indicăm

un singur fapt îndeobște cunoscut. Când în octombrie 1917 muncitorii din Rusia au răsturnat guvernul imperialist din țara lor, Puterea sovietică, puterea muncitorilor și țăranilor revoluționari, a propus deschis o pace dreaptă, fără anexiuni și contribuții, o pace cu respectarea deplină a egalității în drepturi a tuturor națiunilor; Puterea sovietică a propus o astfel de pace *tuturor* țărilor beligerante.

Și tocmai burghezia anglo-franceză și americană a fost aceea care n-a acceptat propunerea noastră, care nici n-a vrut să stea de vorbă cu noi despre o pace generală! Tocmai *ea* a trădat interesele tuturor popoarelor și a prelungit măcelul imperialist!

Tocmai ea, urmărind să târască din nou Rusia în războiul imperialist, a refuzat să ducă tratative de pace și, prin aceasta, a dezlegat mâinile capitaliștilor germani, ale acestor tâlhari de aceeași speță cu ea, care au impus Rusiei pacea anexionistă și silnică de la Brest!

E greu de imaginat o fățarnicie mai mîrșavă decît aceea cu care burghezia anglo-franceză și americană aruncă asupra noastră „vina” *pentru* pacea de la Brest. Tocmai capitaliștii din țările de care depindea ca tratativele de la Brest să se transforme în tratative generale pentru o pace generală, tocmai ei se erijează în „acuzatori” ai noștri! Tîlharii imperialismului anglo-francez, care s-au îmbogățit din jaful practicat în colonii și din măcelul în care au tîrît popoarele, au prelungit războiul cu aproape un an întreg după pacea de la Brest și tocmai ei ne „acuză” *pe noi*, bolșevicii, care am propus o pace dreaptă tuturor țărilor, — *pe noi* care am rupt, am publicat și am țintuit la stîlpul infamiei criminalele tratate secrete dintre fostul țar și capitaliștii anglo-francezi.

Muncitorii din lumea întreagă, indiferent de țara în care trăiesc, ne salută, ne simpatizează și ne aplaudă pentru faptul că am rupt verigile de fier ale legăturilor imperialiste, ale murdarelor tratate imperialiste, ale cătușelor imperialiste, — pentru faptul că ne-am cucerit libertatea, făcînd în acest scop sacrificii dintre cele mai grele, — pentru faptul că noi, ca republică socialistă, deși sfișiată și jefuită de imperialiști, am rămas *în*

На каждом дождь сивой крови — из того моря,
 крови, которую пролили 10 миллионов убийств и 20
 миллионов искалеченных в Великой, благород-
 ной, освободительной, священной борьбе за свободу,
 английскому или германскому разбойнику придежав
 бившая доблести, английские или германские пашаги они
 шире первою из думишкой славных народов всего мира,

Если германские разбойники побили рекорд по добле-
 сти своих военных расправ, то английские побили рекорд
 не только по количеству коварных козлов, но и по урон-
 ганности своего откровенного лицемерия. Именно Женя
 атмо-французская и американская буржуазная пресса рас-
 пространенной в миллионах и миллионах экземпляров слухи
 и клевету про Россию, лицемерно оправдывая свой импери-
 алистский поход против нас стремившимся "защитить" буржуазию
 России от коммунизма!

Теперь подтверждаю эту клевету и подлость моря, как когда
 Женя много слов: доверенно Женя не один откровенный
 факт. Когда в октябре 1917 г. рабочие России свергли свое импе-
 риалистское правительство, советская власть, власть революци-
 онных рабочих и крестьян пришла отсюда справедливый
 мир, мир без аннексий и конфискации, мир с точными
 соблюдениями равенства прав для всех наций, — тогда пришла
 кат и мир веди восточным странам.

Именно атмо-французская и американская буржуазия не приняла нашего предложения, именно она
 отказывалась даже разговаривать с нами о всеобщем

a f a r a războiului imperialist și am înălțat în fața întregii lumi steagul păcii, steagul socialismului.

Nu e de mirare că banda imperialiștilor internaționali ne urăște din această cauză, nu e de mirare că ei ne „acuză“ pe noi, că în cor cu ei ne „acuză“ toți lacheii imperialiștilor, inclusiv eserii de dreapta și menșevicii de la noi. În ura acestor cîini de pază ai imperialismului, ca și în simpatia muncitorilor conștienți din toate țările, noi, bolșevicii, vom găsi un nou izvor de încredere în justetea cauzei noastre.

Nu este socialist acela care nu înțelege că victoria asupra burgheziei, trecerea puterii în mâinile muncitorilor, *începerea* revoluției proletare mondiale sînt țeluri pentru care poți și trebuie să *n u* te dai în lături de la nici un sacrificiu, chiar dacă e vorba de sacrificarea unei părți din teritoriu, de a suferi grele înfrîngeri din partea imperialismului. Nu este socialist acela care nu a dovedit *c u f a p t e* că e gata să admită cele mai mari sacrificii din partea patriei „sale“, din moment ce sînt necesare pentru a duce efectiv înainte cauza revoluției socialiste.

Pentru cauza „lor“, adică pentru cucerirea dominației mondiale, imperialiștii din Anglia și Germania nu s-au dat înlături să ruineze și să sugrume o serie întregă de țări, începînd cu Belgia și Serbia și continuînd cu Palestina și Mesopotamia. De ce atunci socialiștii, cînd e vorba de cauza „lor“, de eliberarea oamenilor muncii din lumea întregă de sub jugul capitalului, de cucerirea unei păci trainice generale, de ce trebuie ei să aștepte pînă se va găsi o cale fără jertfe, de ce trebuie ei să se teamă să înceapă lupta înainte de a avea „chezășia“ unui succes ușor, de ce trebuie ei să pună securitatea și integritatea „patriei“ „lor“, create de burghezie, mai presus de interesele revoluției socialiste mondiale? De trei ori merită să fie disprețuiți trădătorii socialismului internațional, lacheii moralei burgheze care gîndesc în felul acesta.

Fiarele de pradă ale imperialismului anglo-francez și american ne „acuză“ de „înțelegere“ cu imperialismul german. O, fățarnicilor! O, nemernicilor, care calomniați guvernul muncitoresc, tremurînd de frică în fața simpa-

tiei pe care ne-o arată muncitorii din propriile „voastre“ țări! Dar fățarnicia voastră va fi demascată. Vă prefaceți că nu înțelegeți ce deosebire există între cazul cînd „socialiștii“ se înțeleg cu burghezia (proprie și străină) *împotriva muncitorilor*, împotriva oamenilor muncii, și cazul cînd, *în scopul de a apăra* pe muncitorii care au învins burghezia din propria lor țară, se încheie o înțelegere cu burghezia unei națiuni *împotriva burgheziei* unei alte națiuni, astfel încît proletariatul să poată folosi contradicțiile dintre diferitele grupuri ale burgheziei.

În realitate, orice european cunoaște foarte bine această deosebire, iar poporul american, după cum voi arăta în cele ce urmează, „a cunoscut-o“ îndeaproape în propria lui istorie. Există înțelegeri și înțelegeri, există fagots et fagots, cum spun francezii.

Cînd rechini imperialismului german și-au trimis în februarie 1918 trupele împotriva Rusiei neînarmate, care își demobilizase armata și care se bizuise pe solidaritatea internațională a proletariatului înainte ca revoluția mondială să se fi maturizat pe deplin, eu nu am ezitat cîtuși de puțin să închei o anumită „înțelegere“ cu monarhiști francezi. Căpitanul francez Sadoul, care în vorbe simpatiza cu bolșevicii, dar în fapt slujea cu credință imperialismul francez, l-a adus la mine pe ofițerul francez de Lubersac. „Sînt monarhist, singurul meu scop este înfrîngerea Germaniei“, mi-a declarat de Lubersac. Asta e ceva de la sine înțeles, am răspuns eu (cela va sans dire). Dar aceasta nu m-a împiedicat cîtuși de puțin „să mă înțeleg“ cu de Lubersac în privința serviciilor pe care voiau să ni le aducă ofițerii geniști francezi în operația de aruncare în aer a liniilor de cale ferată, cu scopul de a stăvili invazia germană. Acesta a fost un model de „înțelegere“ pe care o va aproba orice muncitor conștient, o înțelegere în interesul socialismului. Monarhistul francez și cu mine ne-am strîns unul altuia mîna, cu toate că știam că fiecare dintre noi și-ar spînzura bucuros „partenerul“. Pentru moment însă, interesele noastre coincideau. Împotriva tîlharilor germani care înaintau, noi am folosit, în interesul revoluției ruse și internaționale, interesele opuse și nu mai puțin tîlhărești ale *altor* imperialiști. Noi slujeam astfel

interesele clasei muncitoare din Rusia și din celelalte țări, întăream proletariatul și slăbeam burghezia din lumea întreagă, foloseam o tactică cât se poate de legitimă și obligatorie în orice război, și anume tactica manevrării, a mișcării în zig-zag, a retragerii în așteptarea momentului când revoluția proletară, care se maturizează rapid într-o serie de țări înaintate, *se va fi maturizat pe deplin*.

Și oricât ar urla de furie tâlharii imperialismului anglo-francez și american, oricât ne-ar calomnia ei și oricâte milioane ar cheltui pentru coruperea ziarelor socialist-revoluționare de dreapta, menșevice și a celorlalte ziare social-patriotice, *eu nu voi ezita nici o clipă să închei o „înțelegere“ identică* cu tâlharii imperialismului german în cazul când atacul trupelor anglo-franceze împotriva Rusiei ar reclama-o. Și eu știu foarte bine că tactica mea va fi aprobată de proletariatul conștient din Rusia, Germania, Franța, Anglia, America, într-un cuvânt din toată lumea civilizată. Această tactică va sluji cauza revoluției socialiste, va grăbi venirea ei, va slăbi burghezia internațională și va întări pozițiile clasei muncitoare, care repurtează victorii asupra acestei burghezii.

Este o tactică pe care poporul american a folosit-o de mult, și cu folos pentru revoluție. Pe vremea când el își ducea marea său război de eliberare contra asupritorilor englezi, în fața lui se aflau de asemenea asupritorii francezi și spanioli, care stăpâneau o parte din teritoriul actual al Statelor Unite ale Americii de Nord. În acest crâncen război de eliberare, poporul american a încheiat și el „înțelegeri“ cu unii asupritori împotriva altora, în interesul slăbirii asupritorilor și al întăririi celor care luptau în mod revoluționar împotriva asupririi, în interesul *masei* de asupriți. Poporul american a folosit disensiunile dintre francezi, spanioli și englezi, iar uneori a luptat chiar alături de trupele asupritorilor francezi și spanioli împotriva celor englezi; el a învins mai întâi pe englezi și apoi s-a eliberat (în parte prin răscumpărare) de francezi și de spanioli.

Activitatea istorică nu se aseamănă cu trotuarul de pe Nevski prospekt, spunea marea revoluționar rus Cernișevski²⁹. Cine „admite“ revoluția proletariatului numai

„cu condiția“ ca ea să se desfășoare ușor și lin, ca să existe din capul locului unitatea de acțiune a proletarilor din diferite țări, ca să existe dinainte garanția că revoluția nu va suferi înfrângeri, ca drumul revoluției să fie larg, liber și drept, ca în mersul spre victorie să nu fie uneori nevoie de jertfe dintre cele mai grele, să nu fie nevoie „să rezisti într-o cetate asediată“ sau să te strecoari pe cele mai înguste, impracticabile și periculoase cărări de munte, șerpuitoare — acela nu este revoluționar, acela nu s-a debarasat de pedantismul intelectualității burgheze, acela se va dovedi a fi în fapt un om care alunecă mereu în tabăra burgheziei contrarevoluționare, așa cum fac eserii de dreapta, menșevicii și chiar (deși mai rar) eserii de stînga de la noi.

Mergînd pe urmele burgheziei, domnii aceștia obișnuiesc să ne acuze de „haosul“ creat de revoluție, de „distrușterea“ industriei, de faptul că în țară e șomaj și lipsă de pîine. Cît de fățarnice sînt aceste acuzații din partea unor oameni care au salutat și au susținut războiul imperialist sau care „au fost de acord“ cu Kerenski, promotorul continuării acestui război! Ei știu foarte bine că numai războiul imperialist este cauza tuturor acestor calamități. Revoluția, generată de război, nu poate să nu treacă prin nemaiauzitele greutăți și suferințe lăsate moștenire de acest reacționar, ruinător și îndelungat măcel al popoarelor. A ne acuza pe noi de „distrușterea“ industriei sau de „teroare“ înseamnă a da dovadă de fățarnicie sau de pedantism stupid, de incapacitatea de a înțelege condițiile fundamentale ale acelei înverșunate și extrem de ascuțite lupte de clasă care se numește revoluție.

În fond, „acuzatorii“ de acest soi, dacă „recunosc“ lupta de clasă, se mărginesc s-o recunoască în vorbe, dar în fapt ei cad mereu în utopia mic-burgheză a „înțelegerii“ și „colaborării“ între clase. Căci în perioade de revoluție lupta de clasă ia în mod inevitabil, întotdeauna și în toate țările, forma de *război civil*, iar războiul civil e de neconceput fără distrugeri dintre cele mai grele, fără teroare și fără îngrădirea democrației formale în interesul războiului. Numai popii mieroși — indiferent dacă e vorba de popii creștini sau de cei „laici“, întruchipați în socialiștii

parlamentari, de salon — pot să nu vadă, să nu înțeleagă, să nu simtă această necesitate. Numai niște anchilozați „oameni în cutie“ sînt în stare să se lepede, din acest motiv, de revoluție, în loc să se avînte în luptă cu toată pasiunea și hotărîrea atunci cînd istoria cere ca marile probleme ale omenirii să fie rezolvate prin luptă și război.

În poporul american există tradiții revoluționare, pe care le-au preluat cei mai buni reprezentanți ai proletariatului american; ei și-au exprimat în repetate rînduri simpatia deplină față de noi, bolșevicii. Aceste tradiții sînt: războiul de eliberare dus împotriva englezilor în secolul al XVIII-lea și războiul civil din secolul al XIX-lea. În 1870, America se afla în unele privințe, dacă e să vorbim numai de „distrugerea“ unor ramuri ale industriei și ale economiei naționale, *sub nivelul* anului 1860. Dar cît de pedant, cît de idiot ar fi acela care din *acest* motiv ar încerca să nege marea semnificație istorică-universală, progresistă și revoluționară a războiului civil din 1863—1865 din America!

Reprezentanții burgheziei înțeleg foarte bine că desființarea robiei negrilor și doborîrea puterii stăpînilor de sclavi reprezentau sarcini pentru care merita ca întreaga țară să treacă prin ani îndelungați de război civil, prin abisul ruinei, al distrugerii și terorii, care sînt inerente oricărui război. Dar acum, cînd este vorba de sarcina infinit mai înaltă a desființării robiei *salariate*, capitaliste, a răsturnării puterii burgheziei, — acum reprezentanții și apărătorii burgheziei, precum și socialiștii-reformiști, intimidăți de burghezie și speriați de revoluție, nu pot și nu vor să înțeleagă necesitatea și legitimitatea războiului civil.

Muncitorii americani nu vor merge pe urmele burgheziei. Ei vor fi alături de noi, pentru războiul civil împotriva burgheziei. Întreaga istorie a mișcării muncitorești mondiale și americane îmi întărește această convingere. Îmi amintesc, de asemenea, cuvintele unuia dintre cei mai iubiți conducători ai proletariatului american, cuvintele lui Eugène Debs, care, în „Appeal to Reason“³⁰ — pare-se, la sfîrșitul anului 1915 — în articolul „What shall I fight for“ („Pentru ce voi lupta eu“) — (pe care

la începutul anului 1916 l-am citat la o adunare muncitorească publică care a avut loc la Berna, în Elveția *) —, scria —

— că el, Debs, ar prefera mai curînd să se lase împuşcat decît să voteze credite pentru actualul război criminal și reacționar; că el, Debs, nu cunoaște decît un singur război sfînt, legitim din punctul de vedere al proletarilor, și anume: războiul împotriva capitaliștilor, războiul pentru eliberarea omenirii de robia salariată.

Nu mă miră că Wilson, liderul miliardarilor americani, sluga rechinilor capitaliști, l-a aruncat pe Debs în închisoare. Burghezia poate să se răfuiască cît vrea cu adevărații internaționaliști, cu adevărații reprezentanți ai proletariatului revoluționar! Cu cît va fi ea mai înverșunată și mai bestială, cu atît mai aproape va fi ziua revoluției proletare victorioase.

Sîntem acuzați de distrugerile pricinuite de revoluția noastră... Dar cine sînt acuzatorii? Lacheii burghezi — ai aceleiași burghezii care în cei patru ani de război imperialist, distrugînd aproape toată cultura europeană, a dus Europa la barbarie, la sălbăticie, la înfometare. Această burghezie ne pretinde acum să facem revoluția nu pe terenul acestor distrugeri, nu printre dărîmăturile culturii, printre dărîmăturile și ruinele provocate de război, nu cu oameni sălbăticiți de pe urma războiului. O, cît de umanitară și de dreaptă este această burghezie!

Lacheii ei ne acuză de teroare... Burghezii englezi l-au uitat pe 1649 al lor, iar cei francezi pe 1793 al lor. Teroarea era o măsură dreaptă și legitimă atunci cînd burghezia o folosea în interesul ei și împotriva feudalilor, dar a devenit monstruoasă și criminală atunci cînd muncitorii și țărani săraci au cutezat s-o folosească împotriva burgheziei! Teroarea era o măsură dreaptă și legitimă atunci cînd servea la înlocuirea unei minorități exploatoare cu altă minoritate exploatoare, dar a devenit monstruoasă și criminală atunci cînd a început să fie folosită în interesul răsturnării oricărei minorități exploatoare, în interesul majorității cu adevărat covîrși-

* Vezi V. I. Lenin, Opere complete, vol. 27, București, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 239. — Nota red.

toare, în interesul proletariatului și al semiproletariatului, al clasei muncitoare și al țăranimii sărace!

Burghezia imperialistă mondială a ucis 10 000 000 de oameni și a schilodit alți 20 000 000 de oameni în războiul „ei“, care urmează să decidă care dintre cei doi tâlhari, tâlharul englez sau cel german, va stăpîni întreaga lume.

Dar dacă războiul nostru, războiul asuprașilor și exploatașilor împotriva asuprașilor și exploatașilor, va necesita o jumătate de milion sau un milion de jertfe în toate țările, burghezia va spune că în primul caz jertfele sînt legitime, iar în cel de-al doilea criminale.

Proletariatul va spune cu totul altceva.

Proletariatul își însușește acum pe deplin și din propria sa experiență, își însușește acum, în mijlocul grozviilor războiului imperialist, marele adevăr pe care îl învățăm din toate revoluțiile și pe care l-au lăsat muncitorilor cei mai buni învățători ai lor — întemeietorii socialismului contemporan. Acest adevăr spune că nu poate fi revoluție victorioasă fără *reprimarea împotrivirii exploatașilor*. Atunci cînd noi, muncitorii și țărani muncitori, am cucerit puterea de stat, datoria noastră era să reprimăm împotrivirea exploatașilor. Noi ne mîndrim că am făcut și facem acest lucru. Regretăm că-l facem cu insuficientă fermitate și hotărîre.

Noi știm că în toate țările este inevitabilă împotrivirea turbată a burgheziei față de revoluția socialistă și că împotrivirea ei va crește pe măsură ce va crește această revoluție. Proletariatul va înfrînge împotrivirea burgheziei; în cursul luptei împotriva burgheziei, care opune împotrivire, el se va maturiza definitiv pentru victorie și pentru cucerirea puterii.

Venala presă burgheză poate să trîmbițeze cît vrea, în toată lumea, fiecare greșală pe care o face revoluția noastră. Noi nu ne temem de greșelile noastre. Faptul că a început revoluția încă nu înseamnă că oamenii au devenit sfinți. Clasele de oameni ai muncii, care veacuri de-a rîndul au fost asuprașite, oprimate și ținute cu forța în chingile mizeriei, în bezna inculturii și a ignoranței,

nu pot face fără greșeli o revoluție. Iar cadavrul societății burgheze, după cum am mai spus o dată, nu poate fi pus în coșciug și îngropat în pământ*. Capitalismul ucis putrezește, se descompune în mijlocul nostru, infectând aerul cu miasme, otrăvindu-ne viața, prinzând ceea ce este nou, proaspăt, tânăr și viu în mii de fire și legături care țin de ceea ce este vechi, putred și mort.

La fiecare sută de greșeli ale noastre, pe care burghezia și lacheii ei (inclusiv menșevicii și eserii de dreapta de la noi) le trâmbițează în toată lumea, revin 10 000 de acte mărețe și eroice — cu atât mai mărețe și mai eroice cu cât sînt simple, nevăzute, ascunse în viața de toate zilele a cartierului industrial sau a satului îndepărtat și sînt săvîrșite de oameni care nu sînt obișnuiți (și care nu au posibilitatea) să-și trâmbițeze în toate lumea fiecare succes al lor.

Dar chiar dacă lucrurile ar sta invers — deși știu că această presupunere nu este adevărată —, chiar dacă la fiecare sută din actele noastre juste ar reveni 10 000 de greșeli, chiar și în acest caz revoluția noastră ar fi, și va fi, în fața istoriei universale, o revoluție măreață și de neînving, căci este pentru prima oară cînd nu minoritatea, nu numai cei bogați, nu numai cei culți, ci adevărata masă, imensa majoritate a oamenilor muncii construiesc ei înșiși o viață nouă, rezolvă prin propria lor experiență problemele extrem de grele ale organizării socialiste.

Fiecare greșală în această activitate, în această extrem de conștiințioasă și devotată activitate desfășurată de zeci de milioane de simpli muncitori și țărani în vederea transformării întregii lor vieți, — fiecare greșală de acest fel valorează cît o mie și un milion de succese „fără greșeli“ ale minorității exploatoare, succese în înșelarea și prostirea oamenilor muncii. Căci numai prin astfel de greșeli vor învăța muncitorii și țărani să construiască o viață nouă, vor învăța să se descurce fără capitaliști, numai în felul acesta își vor croi ei

* Vezi V. I. Lenin. Opere complete, vol. 36, București, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 431—432. Nota red.

drum — peste mii de obstacole — spre socialismul victorios.

Săvîrşesc greşeli în activitatea lor revoluţionară creatoare ţaranii noştri, care dintr-o singură lovitură, într-o singură noapte — în noaptea de 25 spre 26 octombrie (stil vechi) 1917 — au desfiinţat orice proprietate privată asupra pămîntului, iar acum, lună de lună, biruind greutatea enormă, îndreptîndu-şi singuri greşelile, înfăptuiesc în practică arhidificila sarcină a organizării noilor condiţii de viaţă economică, a luptei împotriva chiaburilor, a asigurării cu pămînt *a oamenilor muncii* (şi nu a bogătaşilor), a trecerii la marea agricultură *comunistă*.

Săvîrşesc greşeli în activitatea lor revoluţionară creatoare muncitorii noştri, care în cîteva luni au naţionalizat pînă acum aproape toate fabricile şi uzinele mari şi care prin muncă grea, zi de zi, învaţă noua artă de a conduce ramuri întregi ale industriei, organizează întreprinderile naţionalizate, învingînd puternica împotrivire a rutinei, a mentalităţii mic-burgheze, a egoismului, pun piatră cu piatră fundamentul unor *noi* relaţii sociale, al unei *noi* discipline în muncă, al unei *noi* înrîuriri a sindicatelor muncitoreşti asupra membrilor lor.

Săvîrşesc greşeli în activitatea lor revoluţionară creatoare Sovietele noastre, create încă în 1905 printr-un puternic avînt al maselor. Sovietele muncitorilor şi ţăranilor reprezintă un nou *tip* de stat, un *tip* nou, superior, de democraţie, o formă a dictaturii proletariatului, un instrument de guvernare *fără* burghezie şi *împotriva* burgheziei. Pentru prima oară democraţia slujeşte aici masele, oamenilor muncii, încetînd de a fi o democraţie pentru cei bogaţi, cum rămîne ea în toate republicile burgheze, chiar şi în cele mai democratice. Pentru prima oară masele populare rezolvă, pe scara unei ţări cu vreo sută de milioane de locuitori, sarcina exercitării dictaturii proletarilor şi semiproletarilor, sarcină fără a cărei rezolvare *nici nu poate fi* vorba de socialism.

Numai nişte pedanţi sau nişte oameni iremediabil îmbîcşiţi cu prejudecăţi burghezo-democratice sau parla-

mentare pot să dea din umeri întrebându-se nedumeriți ce sînt Sovietele noastre de deputați și agățîndu-se, de pildă, de faptul că alegerile sînt indirecte. Acești oameni n-au uitat nimic și n-au învățat nimic în perioada marilor răsturnări din 1914—1918. Îmbinarea dictaturii proletariatului cu o democrație nouă, democrație pentru oamenii muncii, îmbinarea războiului civil cu o cît mai largă atragere a maselor în viața politică —, o astfel de îmbinare nu se obține dintr-o dată și nu se încadrează în formele învechite ale rutinarului democratism parlamentar. Republica sovietică se conturează în fața noastră ca o lume nouă, lumea socialistă. Și nu este de mirare că această lume nu se naște de-a gata, nu apare deodată, ca Minerva din capul lui Jupiter.

În timp ce vechile constituții burghezo-democratice proclamă pompos, de pildă, egalitatea formală și dreptul la întruniri, Constituția noastră sovietică, proletară și țărănească, se leapădă de fățărnicia egalității formale. Pe vremea cînd republicanii burghezi răsturnau tronuri, ei nu se sinchiseau cîtuși de puțin de egalitate formală între monarhiști și republicani. Cînd este vorba de răsturnarea burgheziei, numai niște trădători sau niște idioți pot cere egalitate formală în drepturi pentru burghezie. Pentru muncitori și țărani „libertatea întrunirilor” nu face nici doi bani dacă toate clădirile cele mai bune sînt acaparate de burghezie. Sovietele noastre *au luat* de la cei bogați toate clădirile bune, atît la orașe cît și la sate, și *le-au pus pe toate* la dispoziția muncitorilor și țăranilor spre a fi folosite pentru asociațiile și întrunirile lor. Iată cum înțelegem noi libertatea întrunirilor — — — pentru oamenii muncii! Iată sensul și conținutul Constituției noastre sovietice socialiste!

Și iată de ce sîntem cu toții atît de profund convinși că, oricîte calamități s-ar mai abate asupra Republicii noastre sovietice, *ea este și va rămîne invincibilă.*

Ea este și va rămîne invincibilă, pentru că fiecare lovitură din partea imperialismului turbat, fiecare înfrîngere pe care ne-o pricinuieste burghezia internațională

ridică la luptă mereu noi pături de muncitori și țărani, le instruiește cu prețul unor grele sacrificii, le călește și generează un nou eroism în masă.

Noi știm că ajutorul din partea voastră, tovarăși muncitori americani, nu va veni, poate, chiar atât de curînd, căci în țări diferite revoluția se desfășoară sub forme diferite, într-un ritm diferit (și nici nu se poate desfășura altfel). Noi știm că s-ar putea ca revoluția proletară europeană să nu izbucnească încă în săptămînile ce vin, oricît de rapid se maturizează ea în ultimul timp. Noi mizăm pe inevitabilitatea revoluției mondiale, dar aceasta nu înseamnă cîtuși de puțin că mizăm prostește pe inevitabilitatea revoluției într-un anumit termen scurt. Noi am trecut în țara noastră prin două mari revoluții, revoluția din 1905 și cea din 1917, și știm că ele nu se fac nici la comandă, nici în urma unei înțelegeri. Noi știm că împrejurările au scos în frunte detașamentul nostru, detașamentul din Rusia al proletariatului socialist, nu în virtutea meritelor noastre, ci în virtutea stării deosebit de înapoiate a țării noastre, și că pînă la izbucnirea revoluției mondiale sînt posibile un șir de înfrîngeri ale unor revoluții.

Cu toate acestea, știm foarte bine că sîntem de neîn-vins, căci omenirea nu va pieri de pe urma măcelului imperialist, ci va reuși să-i vină de hac. Prima care a sfărîmat lanțul de fier al războiului imperialist a fost țara noastră. Noi am adus grele jertfe în lupta pentru sfărîmarea acestui lanț, dar am reușit să-l sfărîmăm. Ne aflăm acum în afara oricăror legături de dependență imperialistă ; noi am înălțat în fața întregii lumi steagul luptei pentru lichidarea definitivă a imperialismului.

Ne aflăm ca într-o cetate asediată atîta timp cît nu ne vin în ajutor alte detașamente ale revoluției socialiste internaționale. Dar aceste detașamente există, ele sînt mai numeroase decît detașamentele noastre și se maturizează, se dezvoltă și se întăresc pe măsură ce atrocitățile imperialismului continuă. Muncitorii o rup cu

social-trădătorii lor, cu alde Gompers, Henderson, Renaudel, Scheidemann și Renner. Muncitorii se apropie încet, dar neabătut de tactica comunistă, bolșevică, de revoluția proletară, care este singura în stare să salveze cultura și omenirea aflate în primejdie de moarte.

Într-un cuvânt, noi sîntem invincibili, căci invincibilă e revoluția proletară mondială.

N. Lenin

20 august 1918

„Pravda” nr. 178 din 22 august 1918

*Se tipărește după textul
apărut în ziar
confruntat cu manuscrisul*

---

tările de cereale (vezi adnotarea 22) și decretul „Cu privire la înzestrarea agriculturii cu unelte de producție și produse metalice“. Proiectul acestui decret, prezentat spre aprobare Consiliului Comisarilor Poporului, fusese completat de V. I. Lenin (vezi Opere complete, vol. 36, București, Editura politică, 1965, ed. a doua p. 250); în formă definitivă, el a fost adoptat de Consiliul Comisarilor Poporului la 24 aprilie 1918 și publicat la 27 aprilie în „Izvestiia C.E.C. din Rusia“. — 46.

- 26 Din inițiativa lui V. I. Lenin, în ședința din 16 august 1918 a Comitetului din Moscova al P.C. (b) din Rusia a fost pusă problema organizării grupelor de simpatizanți. Crearea lor devenise necesară în legătură cu sarcina de a atrage în P.C. (b) din Rusia noi forțe din rândurile părții mai înaintate și mai conștiente a maselor muncitoare. În ședința la care a fost dezbătută această problemă, Lenin a luat de două ori cuvântul. În urma propunerilor făcute de el, s-a hotărât să se procedeze la crearea de grupe de simpatizanți și să se elaboreze un statut al acestei organizații.

La 22 august, ziarele „Pravda“ și „Izvestiia C.E.C. din Rusia“ au publicat statutul organizației de simpatizanți, adoptat de Comisia executivă a Comitetului din Moscova al P.C. (b) din Rusia, statut care stabilea normele de primire în grupele de simpatizanți, precum și drepturile și îndatoririle membrilor acestor grupe. La 31 august, acest statut a fost aprobat de Conferința orășenească a organizației Moscova a P.C. (b) din Rusia, care, cu o majoritate covârșitoare de voturi, s-a pronunțat pentru organizarea grupelor de simpatizanți. Crearea acestor grupe a întărit legăturile dintre partid și mase și a antrenat în viața politică a țării noi și largi pături de oameni ai muncii. Ulterior, grupele de simpatizanți au fost desființate, iar în locul apartenenței la aceste grupe a fost introdus stagiul de candidat. — 47.

- 27 Organizarea expedierii în S.U.A. a „Scrisorii către muncitorii americani“ și-a asumat-o bolșevicul M. M. Borodin, care sosise nu de mult din America. În condițiile intervenției militare străine și ale blocadei împotriva Rusiei Sovietice, expedierea acestei scrisori era legată de mari dificultăți. Sarcina de a o duce în S.U.A. a fost îndeplinită de P. I. Travin (Sletov). (Vezi în legătură cu aceasta amintirile lui Travin în nr. 4 din 1958 al revistei „Ogoniok“ și în nr. 13 din 1960 al revistei „Novoe Vreamea“). O dată cu „Scrisoarea“ au fost aduse în S.U.A. Constituția R.S.F.S.R. și textul notei pe care guvernul sovietic a adresat-o președintelui Wilson, cerându-i să pună capăt intervenției; cu participarea activă a cunoscutului ziarist socialist american John Reed, aceste documente au fost publicate în ziarele americane.

Cu unele prescurtări, „Scrisoarea către muncitorii americani“ a fost publicată în limba engleză, în decembrie 1918, în

organele aripii stîngi a Partidului socialist american — revista „The Class Struggle“, care apărea la New York, și săptămînalul „The Revolutionary Age“, care apărea la Boston, cu participarea lui John Reed și a lui Sen Kataiama. Interesul cititorilor față de scrisoarea lui Lenin a fost atît de mare, încît ea a trebuit să fie editată, într-un tiraj mare, ca extras din revista „The Class Struggle“. Ulterior, scrisoarea lui Lenin a fost în repetate rînduri publicată în presa burgheză și socialistă din S.U.A. și din Europa occidentală: în nr. 28—29 din 1918 al revistei socialiste franceze „Demain“, parțial în nr. 138 al ziarului „The Call“, organul Partidului socialist britanic, în nr. 51—52 din 1918 al revistei berlineze „Die Aktion“ etc. În 1934, textul integral al „Scrisorii“ a apărut într-o broșură editată la New York.

„Scrisoarea către muncitorii americani“ a fost larg folosită de socialiștii de stînga din America; ea a avut un rol deosebit de mare în dezvoltarea mișcării comuniste și muncitorești din S.U.A. și din Europa și a ajutat pe muncitorii înaintați să înțeleagă esența imperialismului și să-și dea seama de marile transformări revoluționare îndeplinite de Puterea sovietică. Apelul lui Lenin către muncitorii americani a contribuit la intensificarea în S.U.A. a mișcării de protest împotriva intervenției armate în Rusia Sovietică. — 49.

- 28 În aprilie 1898, imperialiștii americani, căutînd să folosească în scopurile lor mișcarea de eliberare națională din Cuba și din insulele Filipine, îndreptată împotriva colonialiștilor spanioli, au declarat război Spaniei. Sub pretextul „ajutorării“ poporului filipinez, care proclamase Republica filipineză independentă, ei au debarcat în Filipine trupe americane. Prin tratatul de pace încheiat la 10 decembrie 1898 la Paris, Spania învinsă a renunțat la Filipine în favoarea S.U.A. În februarie 1899, imperialiștii americani au început în mod perfid acțiuni militare împotriva Republicii filipineze. Întîmpinînd o rezistență dîrză, trupele S.U.A. au dezlănțuit o campanie de execuții în masă și de bestială torturare a locuitorilor pașnici. Cu toată superioritatea lor numerică și deși incomparabil mai bine înarmați, intervenționiștilor nu le-a fost ușor să-i supună pe filipinezi. În Filipine se desfășura un larg război de guerilă împotriva cotoptitorilor. Pentru a-și atinge scopul, imperialiștii americani au folosit divergențele din rîndurile filipinezilor. Clica burghezo-moșierească, speriată de faptul că țărani înbînau lupta pentru independență cu lupta pentru pămînt și pentru îmbunătățirea situației lor, au căzut la înțelegere cu imperialiștii. În 1901 mișcarea de eliberare națională din Filipine a fost înăbușită, iar Filipinele au ajuns în stare de dependență colonială față de S.U.A. — 50.

- 29 În recenzia sa la cartea economistului american H. C. Carey: „Scrisori de economie politică către președintele Statelor Unite

ale Americii", N. G. Cernîșevski scria: „Drumul istoriei nu e trotuarul de pe Nevski prospekt; el trece numai peste ogoare cînd prăfuite, cînd noroioase, numai prin mlaștini și hățișuri. Cine se teme să se umple de praf și să-și murdărească cizmele, acela să nu se apuce de activitate obștească". (N. G. Cernîșevski. Opere complete în 15 volume, vol. VII, Moscova, 1950, p. 923). — 57.

- 30 „*Appeal to Reason*” — ziar al socialiștilor americani; fondat în 1895 în orașul Jirard, statul Kansas (S.U.A.). Ziarul propaga ideile socialiste și se bucura de mare popularitate printre muncitori. În anii războiului imperialist mondial a avut o poziție internaționalistă.

Articolul lui E. Debs a fost publicat în acest ziar la 11 septembrie 1915. Titlul articolului, citat probabil din memorie de V. I. Lenin, era „When I shall fight” („Cînd voi lupta”). — 59.

- 31 În ziua de 23 august 1918, V. I. Lenin a luat cuvîntul în sala Muzeului politehnic la un miting al oamenilor muncii din raionul Gorodskoi, orașul Moscova; tema cuvîntării sale era: „Pentru ce luptă comuniștii (bolșevicii)”. Într-o informare asupra felului cum s-a desfășurat acest miting, comitetul raional de partid Gorodskoi arăta: „Mitingul de ieri s-a desfășurat într-un fel cu totul deosebit: de mult n-am mai avut asemenea mitinguri. Sala Muzeului politehnic era arhiplină... Oamenii presimțiseră parcă instinctiv că va vorbi Lenin și au dat năvală”. — 67.

- 32 În primăvara și vara anului 1917, în rîndurile trupelor franceze luase o mare extindere mișcarea de protest împotriva continuării războiului imperialist. Starea de spirit a armatei era considerabil influențată de creșterea mișcării revoluționare antirăzboinice a oamenilor muncii francezi, care fusese puternic impulsionată de revoluția burghezo-democratică din februarie din Rusia. La creșterea frămîntărilor din rîndurile trupelor franceze a contribuit și prezența în Franța a soldaților armatei ruse pe care guvernul țarist îi trimisese acolo în 1916. După revoluția din februarie, în unitățile militare rusești aflate în Franța s-au constituit Soviete de deputați ai soldaților, care controlau activitatea comandamentului. Majoritatea soldaților au refuzat să lupte și au cerut guvernului provizoriu să fie readuși în patrie. Exemplul soldaților ruși a molipsit și unitățile franceze. La mijlocul lunii mai, după eșecul ofensivei trupelor franceze, în timpul căreia au pierit inutil zeci de mii de soldați, în rîndurile armatei se iscă o mișcare revoluționară, care a durat pînă la sfîrșitul lunii iunie. Extenuați de grelele condiții ale vieții de pe front, soldații refuzau să intre în tranșee, organizau mitinguri, cereau să se ia măsuri pentru îmbunătățirea situației lor și să se pună capăt războiului imperialist. După date oficiale, mișcarea cuprinsese 75 de regi-